

BIBLIOGRAFIA

LITERATURA PODSTAWOWA

1. **Czapów Cz., Jedlewski S.**, Pedagogika resocjalizacyjna, PWN Warszawa 1971.
2. **Czapów Cz.**, Młodzież a przestępstwo. Zarys resocjalizacji metodą indywidualnych przypadków, t. 1-2. WP, Warszawa 1962.
3. **Czapów Cz.**, Wychowanie resocjalizujące. Elementy metodyki i diagnostyki. PWN 1978.
4. Elementy diagnostyki pedagogicznej, **I. Lepalczyk, J. Badura** (red.), Warszawa 1987.
5. **Górecki P.**, Postępowanie poprawcze w sprawach nieletnich, Wydawnictwo Prawnicze Lex, Sopot
6. **Górecki P.**, Udział prokuratora w postępowaniu w sprawach nieletnich, Państwo i Prawo 1997, zeszyt 2.
7. **Górecki P.**, Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich- po nowelizacji, Prokuratura i Prawo 2001, nr 5.
8. **Górski S.**, Metodyka resocjalizacji, IW ORZZ Warszawa 1985.
9. **Grecuszkina A.**, Podmiotowe traktowanie wychowanka w pracy rodzinnego kuratora sądowego (ze szczególnym uwzględnieniem metody kontaktu), Katolicki Uniwersytet Lubelski Lublin 2003r.
10. **Gromek K.**, Kuratorzy sądowi. Komentarz do ustawy z 27 lipca 2001r., Wyd. LexisNexis, Warszawa 2002.
11. Wybrane zagadnienia metodyki wychowania resocjalizującego, **Gąsior H.**, (red.), Katowice 1980.
12. **Heine M.**, Wprowadzenie do metodyki pracy kuratora sądowego dla nieletnich, Wyd. Uniw. Wrocławskiego, Wrocław 1986.
13. **Korpanty A.**, Metodyka pracy kuratora w zakresie czynności związanych z przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych do spraw. Maszynopis.
14. Kurator w społeczeństwie obywatelskim. Konferencje i SeminaRIA 7 (51) 03. Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
15. **Lipkowski O.**, Resocjalizacja, WSiP Warszawa 1987 (3).
16. **Marzec-Holka K.**, Wybrane zagadnienia diagnostyki pedagogicznej. Skrypt, WSP Bydgoszcz 1990.

LITERATURA POMOCNICZA

1. **Erecinski T.**, Reforma ustrojów sądów powszechnych. Państwo i Prawo 2001, zeszyt 4
2. **Ignatowicz J.**, Prawo rodzinne, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis wydanie V zmienione
3. **Mazurkiewicz E.**, Problemy diagnostyki społecznej w praktyce pedagogicznej, w: Metodologia pedagogiki społecznej **R. Worczyński i T. Pilcha** (red.), Ossolineum 1974.
4. **Kinney J., Leaton G.**, Zrozumieć alkohol, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 1996r.
5. **Maxwell Ruth**, Dzieci, alkohol i narkotyki– przewodnik dla rodziców, Wydawnictwo Psychologiczne Gdańsk 2001
6. Mediacja w krajach Unii Europejskiej i w Polsce, Konferencje i SeminaRIA 4(48)03, Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
7. Niektóre metody i techniki pracy pedagoga socjalnego **U. Eckert** (red.), WSPS Warszawa 1994.
8. **Oleszczyńska A.**, Pracownik socjalny w pomocy społecznej, IW ORZZ Warszawa 1978.
9. Pedagogika społeczna, **T. Pilch, I. Lepalczyk** (red.), Warszawa 1993.

10. **Pilch T.**, Bezradność pedagogiki wobec rzeczywistego świata, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2003 nr3
11. **Pilch T.**, Zasady badań pedagogicznych, Wyd. Żak, Warszawa 1995.
12. **Pionk M.**, Propedeutyka metodyki wychowania resocjalizującego, Warszawa 1980.
13. **Podgórecki A.**, Charakterystyka nauk praktycznych, Warszawa 1962.
14. **Rękas A.**, Mediacja w Polsce na tle doświadczeń państw Unii Europejskiej, Konferencje i Seminaria 4 (48) 03
15. **Robinson B.E., Lyn Rhoden J.**, Pomoc psychologiczna dla dzieci alkoholików, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa 2000r. Rodzina a środowiskowe uwarunkowania zachowań przestępnych
16. **Rzepniewski A.**, Organizacyjne problemy kurateli
17. **Sasal D.H.**, Niebieskie karty. Przewodnik do procedury interwencji Policji wobec przemocy w rodzinie. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 1998r.
18. **Sawicka K.**, Projekt modelu organizacyjnego kurateli sądowej, Zeszyty naukowe Instytut Badania Prawa Sądowego nr 23 1985r.
19. **Sztander W.**, Poza kontrolą, Warszawa 1994r.
20. **Tyszkowa M.**, Diagnoza psychologiczna dla celów wychowawczych: zadania, zakres i właściwości, w: Diagnoza psychologiczna dla celów wychowawczych (pr. zb. pod red. M. Tyszkowej), Poznań 1981.
21. **Waluk J., Kruk M.**, Problemy wprowadzania mediacji w Polsce. Mediacja w prawie karnym – pierwsze doświadczenia.
22. **Wegscheider-Cruse S.**, Nowa szansa; Nadzieja dla rodziny alkoholowej, Instytut Patologii Zdrowia, Polskie Towarzystwo psychologiczne Warszawa 2000r.
23. **Wódz K.**, Praca socjalna w środowisku zamieszkania, Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1991.
24. Wybrane zagadnienia z metodyki wychowania resocjalizującego, Katowice 1980.
25. **Ziemski S.**, Problemy dobrej diagnozy, Warszawa 1973.

KURATELA DLA DOROSŁYCH

1. **Balandynowicz A.**, Probacja wychowanie do wolności, Primum 1996.
2. **Balandynowicz A.**, Probacja. System sprawiedliwego karania, Kodeks Warszawa 2002r.
3. **Balandynowicz A.**, Zapobieganie przestępczości. Studium prawnoporównawcze. Primum, Warszawa 1998.
4. **Gogacz K.**, Aspekty wychowawcze w pracy społecznych kuratorów dla dorosłych
5. **Kamiński J.**, Resocjalizacja skazanych
6. **Kuberska-Gaca K.**, Opieka postpenitencjarna w Polsce i zagranicą
7. **Kuberska-Gaca K., Kościńska A.**, Metodyka pracy kuratora sądowego i opiekuna społecznego, WSP, Częstochowa 1986
8. **Linowski K.**, Zasady i etapy tworzenia indywidualnego programu oddziaływania na skazanych., Opieka, Wychowanie, Terapia 3/2003 (55)
9. **Łukaszewicz A.**, Opieka alternatywą dla więzienia, Rzeczpospolita 7.05.2004, Obsługa więziennictwa i warunkowanych zwolnień w Danii
10. **Pawela S.**, Model kurateli sądowej w świetle projektu kodeksu karnego wykonawczego. Państwo i Prawo 1991/1/78
11. **Szajlajko S., Tokarski M.**, Poradnik kuratora sądowego dla dorosłych. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Umiejętności i Zarządzania, Ryki 2000

12. **Śpiwak J.**, Kurator sądowy w postępowaniu karnym wykonawczym. Poradnik dla sprawujących dozory. Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 2000
13. **Śpiwak J.**, Kurator sądowy w postępowaniu wykonawczym, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1999.
14. **Tyszkiewicz L.**, Badania osobopoznawcze w prawie karnym, Warszawa 1975.

KURATELA RODZINNA

1. **Berner K., Petryk-Kozub M., Sokołowska-Wawrzycka J.**, Poradnik kuratora nieletnich, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1977.
2. **Stępniaak P.**, Funkcjonowanie kurateli sądowej. Teoria a rzeczywistość, Poznań 1992.
3. **Stępniaak P.**, Zasady funkcjonowania polskiej kurateli rodzinnej i francuskich służb wychowawczych przy sądach dla nieletnich na tle porównawczym. Przegląd Prawa Karnego 1992/5/32

RODZINA

1. **Czyż E., Szymańczak J.** (red.), Dziecko krzywdzone. Próba opisu zjawiska, Warszawa 1995.
2. **Głowacka B., Pytka L.**, Być dzieckiem i przetrwać..., Materiały z seminarium naukowego Warszawa 19-20.03.2002r., Krajowy Komitet Wychowania Resocjalizującego Warszawa 2002r.
3. **Goettel M.**, O zmianach kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w zakresie przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej
4. **Gordon Thomas**, Wychowanie bez porażek, Instytut Wydawniczy Pax Warszawa 1991r.
5. **Gudowski J.**, Postępowanie w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, Przegląd Sądowy 2002, nr 1, s. 21nn
6. **Gurycka A.**, Diagnoza psychologiczna dla celów optymalizacji wychowania, w: Diagnoza psychologiczna dla celów wychowawczych (pr. zb. pod red. M. Tyszkowej), Poznań 1981.
7. **Haak H.**, Ochrona prawna udzielana przez sąd opiekuńczy, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Toruń 2002.
8. **Heine M.**, Pedagogiczne następstwa ograniczenia władzy rodzicielskiej, Wrocław 1991, s. 144 – 145.
9. **Jagiela J.**, Postępowanie w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (stadium wykonawcze), Monitor Prawniczy 6/2003
10. **Janeczko R.**, Niektóre problemy diagnostyki pedagogicznej w metodzie indywidualnych przypadków, w: Metodologia pedagogiki społecznej, **R. Worczyński i T. Pilcha** (red.), Ossolineum 1974.
11. **Kawula S., Brągiel J., Janke A.**, Pedagogika rodziny, Toruń 1997.
12. **Kawula S., Dąbrowski Z., Solaś M.**, Diagnozowanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych i kulturalnych środowiska, Toruń 1980.
13. **Kozakiewicz M.**, Dwanaście zasad postępowania z nastolatkami, Małżeństwo niemal doskonałe Warszawa 1968r.
14. **Kriegelewicz O.**, Kwestionariusz do badania strategii rozwiązywania konfliktów w parze małżeńskiej, Nowiny Psychologiczne 4,2003
15. **Kwiatkowska-Darul V.**, Przesłuchanie dziecka, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2001, s.296
16. **Marynowicz- Hetka E.**, Sieroctwo społeczne i profesje społeczne, Problemy Opiekuńczo – Wychowawcze 1998 nr 6, s. 5 – 7.
17. **Marynowicz- Hetka E.**, Dziecko w rodzinie problemowej. Pomoc w rozwoju, Warszawa 1987.

18. **Marynowicz- Hetka E.**, Warsztat pracownika socjalnego, IW ORZZ Warszawa 1977.
19. **Potempska E.**, Modelowy system poradnictwa rodzinnego w środowisku lokalnym, Problemy Opiekuńczo- Wychowawcze
20. **Radwański Z.**, Dobro dziecka [w:] Konwencja o prawach dziecka a prawo polskie (red. Łopatka A.), Warszawa 1991.
21. **Radwański Z.**, Pojęcie i funkcja „dobra dziecka” w polskim prawie rodzinnym i opiekuńczym, Studia Cywilistyczne, tom XXXI, 1981.
22. **Smyczyński T.** (red.), Konwencja o Prawach Dziecka. Analiza i wykładnia, Poznań 1999.
23. **Szymański M.J.**, Rodzina i szkoła w procesie gwałtownej zmiany społecznej, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2003 nr 8
24. **Szyborska A.**, Główne zasady caseworku, Biuletyn Sądownictwa dla Nieletnich 1964 nr 2.
25. Wybrane metody diagnostyki i interwencji psychologicznej w sądowych sprawach rodzinnych, **J.M. Stanik** (red.), Katowice 1994.
26. **Ziemska M.**, Postawy rodzicielskie, Warszawa 1973.
27. **Zmarzlik J., Piwnik E.**, Dziecko pod parasolem prawa. Poradnik dla osób pomagających dzieciom, Warszawa 1999r.

NIELETNI

1. **Adamik K., Lisiecki M.**, Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich-próba oceny funkcjonowania niektórych zasad procesowych, Przegląd Sądowy 1997, zeszyt 7-8.
2. **Alarcon L.**, Strategia skoncentrowana na mocy, Niebieska Linia 4/33/2004
3. **Bojarski T., Mozgawa M.**, Prawne i społeczne metody i środki eliminowania zaburzonej socjalizacji. UMCS, Lublin 1991.
4. **Bojarski T., Skrętowicz E.**, Teoretyczne i praktyczne problemy stosowania ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie, Lublin 2001, s.158
5. **Bojarski T.**, Zasady odpowiedzialności nieletnich, w: Postępowanie z nieletnimi. Orzekanie i wykonywanie środków wychowawczych i poprawczych **T. Bojarski** (red.), Lublin 1988.
6. **Cieślak M.**, Od represji do opieki (rzut oka na ewolucję odpowiedzialności nieletnich), Palestra 1973, zeszyt 1.
7. **Czarnecka- Działuk B.**, Nieletni sprawcy czynów karalnych przed sądem rodzinnym. Zagadnienia procesowe, Warszawa 1993.
8. **Czarnecka- Działuk B., Ostrihańska Z., Wójcik D.**, Zasady odpowiedzialności nieletnich wobec kodyfikacji karnej, Państwo i Prawo 1998, zeszyt 9-10.
9. Czy w polskiej szkole jest bezpiecznie? Konferencje i SeminaRIA 6 (50)03, Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu
10. **Ćwiężalska M., Korcyl- Wolska M., Kuc J., Ostrowska-Zakrzewska M.**, Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z orzecznictwem Sądu Najwyższego, Gdańsk 2001.
11. **Gaberle A.**, Diagnozowanie nieletniego. Meandry nowelizacji ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, Palestra 2001, nr 9-10.
12. **Gaberle A., Korcyl- Wolska M.**, Komentarz do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, Gdańsk 2002r.
13. **Grzegorzczak T.**, Sytuacja nieletniego w postępowaniu w sprawach nieletnich, Nowe Prawo 1988, zeszyt 1.
14. **Grzegorzewska M.**, Postawa kuratora sądowego wobec nieletniego znajdującego się w warunkach wykołejenia, Szkoła Specjalna 1967 nr 2.

15. **Grześkowiak A., Krukowski A., Patulski W., Warzocha E.**, Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich –Komentarz, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1984r.
16. **Grześkowiak A.**, Postępowanie w sprawach nieletnich w Polsce w świetle Reguł Minimalnych ONZ dotyczących wymiaru sprawiedliwości względem nieletnich, w: Prawne i pedagogiczne aspekty resocjalizacji nieletnich, **B. Kowalska- Ehrlich, Walczak S.** (red.), Prace Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1992, tom 12.
17. **Heine M.**, Próba prognozowania efektywności dozoru kuratora społecznego nad nieletnimi przestępcami, Prace Pedagogiczne IX, Wrocław 1979.
18. **Heine M.**, Warunki efektywności resocjalizacji nieletnich poddanych dozorowi kuratorów społecznych, Wrocław 1982.
19. **Hołyst B.**, Problemy młodego pokolenia. Studium z zakresu profilaktyki społecznej, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1991.
20. **Hołyst B.**, Przemoc w życiu codziennym, Oficyna Wydawnicza CB, Warszawa 1997.
21. **Jeffries McWhirter J., Mc Whirter B.T., Mc Whirter A., Ellen Hawley Mc Whirter**, Zagrożona młodzież, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa 2001r.
22. **Kalinowski M.**, Europejskie systemy resocjalizacji nieletnich, WSiP, Warszawa 1991.
23. **Kalinowski M., Pełka J.**, Zarys dziejów resocjalizacji nieletnich, Wyd. WSPS, Warszawa 1996.
24. **Kołąkowska- Przelomiec H.**, Postępowanie w sprawach nieletnich, Państwo i Prawo 1983, zeszyt 6.
25. **Konarska-Wrzosek V.**, Ochrona nieletnich przed demoralizacją i przestępczością w ujęciu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, Państwo i Prawo 1999, zeszyt 5.
26. **Konopczyński M.**, Twórcza resocjalizacja. Editions – Spotkania, Warszawa 1995.
27. **Kopeć E.**, Rozpad rodziny jako czynnik nieprzystosowania społecznego i przestępczości młodocianych, Opieka, Wychowanie, Terapia 3/2003 (55)
28. **Korcył- Wolska M.**, Niektóre aspekty polityki karnej w postępowaniu z nieletnimi, w: Proces karny a polityka karna **S. Waltoś** (red.), Kraków 1991.
29. **Korcył- Wolska M.**, Zakres czynności dowodowych sądu rodzinnego i Policji w postępowaniu w sprawach nieletnich uregulowanym ustawą z 26 października 1982r. wedle przyjętych rozwiązań i ustaleń empirycznych, w: Teoretyczne i praktyczne problemy stosowania ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, **T. Bojarski, E. Skrętowicz** (red.), Lublin 2001.
30. **Kozaczuk F.**, Świat wartości młodzieży z symptomami nieprzystosowania społecznego, WSP, Rzeszów 1994
31. **Kozaczuk F.**, Urban B., (red.), Profilaktyka i resocjalizacja młodzieży, WSP, Rzeszów 1997.
32. **Kubicki L.**, Ochrona dziecka, które popadło w konflikt z prawem karnym [w:] Konwencja o prawach dziecka a prawo polskie **A. Łopatka** (red.), Warszawa 1991.
33. **Lorek Z.**, Zasady postępowania z nieletnimi (Próba systematyzacji), Państwo i Prawo 1988, nr 11.
34. **Olszewska-Baka G.**, Diagnoza resocjalizacyjna funkcjonowania nieletnich pod nadzorem kuratora. BWP, Białystok 1989.
35. **Ostrihanska Z., Greczuszkin A.**, Praca z indywidualnym przypadkiem w nadzorze rodzinnego kuratora sądowego, Norbertinum, Lublin 2000, wyd.II.
36. **Ostrihanska Z.**, Problemy współczesnej kurateli sądowej, Biuletyn Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego, 1966, nr 5.
37. **Oślizło H.**, Propozycje zmian w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, Przegląd Sądowy 1998, zeszyt 10.
38. **Papież J., Płukis A.**, Przemoc dzieci i młodzieży w perspektywie polskiej transformacji ustrojowej. Wyd. A. Marszałek, Toruń 1998.

39. **Paszkievicz A.**, Efektywność i uwarunkowania wykonywanego nadzoru kuratora przy orzekanych wobec nieletnich środkach poprawczych. Fakty i artefakty
40. **Pospiszyl K.**, Resocjalizacja, Wyd. Żak, Warszawa 1998.
41. **Pytka L.**, Aksjologiczne podstawy resocjalizacji. Polska myśl resocjalizacyjna. Wybór tekstów. Oprac. K. Sawicka, Wyd. UW Warszawa 1993.
42. **Pytka L.**, Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne, WAPS Warszawa 2001 (5).
43. **Pytka L.**, Teoretyczne problemy diagnozy w wychowaniu resocjalizującym, Wyd. UW, Warszawa 1986.
44. **Pytka L., Zaharuk T.**, Zaburzenia przystosowania społecznego dzieci i młodzieży. Aspekty diagnostyczne i terapeutyczne. WSRP, Siedlce 1995.
45. Resocjalizacja nieletnich. Doświadczenia i koncepcje, **K. Pospiszyl** (red.), WSiP, Warszawa 1990.
46. Senat Rzeczypospolitej Polskiej, Probacyjne środki polityki karnej – stan i perspektywy. Materiały z Konferencji zorganizowanej przez Komisję Praw Człowieka i Praworządności 20-21 października 2000r., Warszawa 2001r.
47. **Sienkiewicz Z.**, Uwagi o odpowiedzialności karnej nieletnich, Przegląd Prawo Karne 1992, zeszyt 7.
48. **Stańdo-Kawecka B.**, Prawne podstawy resocjalizacji, Kraków 2000.
49. **Szczęsny W.W.**, Zarys resocjalizacji z elementami patologii społecznej i profilaktyki, Wydawnictwo Akademickie „Żak”
50. **Turlej S.**, Młodzież społecznie niedostosowana, Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne
51. **Wierzbicki P.**, Indywidualizacja środków stosowanych w postępowaniu z nieletnimi, Nowe Prawo 1984, zeszyt 9.
52. **Wójcik D.**, Instytucja mediacji w sprawach nieletnich w Polsce (teoria i praktyka)
53. **Wójcik D.**, Wyniki eksperymentalnego programu mediacji w sprawach o czyny karalne nieletnich., Dział Wydawniczy Kancelarii Senatu Warszawa 2001r.

WSPÓŁPRACA Z PCPR

1. **Andrzejewski M.** Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo wychowawcze jako instytucje systemu pomocy społecznej, Problemy Opiekuńczo – Wychowawcze 1999 nr 3.
2. **Andrzejewski M.**, Instytucja rodzin zastępczych w świetle nowych regulacji prawnych, Problemy Opiekuńczo– Wychowawcze 1999 nr 8.
3. **Andrzejewski M., Kociucki L., Schulz A., Smyczyński T.**, Ochrona praw osobistych dziecka i człowieka dorosłego w świetle standardów międzynarodowych i prawa polskiego (zagadnienia wybrane). Studia Prawnicze 2001/3-4/249
4. **Andrzejewski M.**, Ochrona praw dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej (dziecko- rodzina- państwo). Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2003, s.452.
5. **Andrzejewski M.**, Pomocnicza rola państwa w świetle Konwencji o Prawach Dziecka i prawa polskiego, w: Współczesne kierunki w opiece nad dzieckiem. Wybór tekstów, red. Z.W. Stelmaszuk, Warszawa 1999.
6. **Andrzejewski M.**, Prawna ochrona rodziny. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1999, s.167
7. **Andrzejewski M.**, Prawne aspekty reformy opieki nad rodziną i dzieckiem, w: Zmiany w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą – perspektywa europejska, red. Z.W. Stelmaszuk, Katowice 2001, s. 16-21.
8. **Andrzejewski M.**, Prawo dziecka do pieczy zastępczej, w: Konwencja o Prawach Dziecka. Analiza i wykładnia, red. T. Smyczyński, Poznań 1999, s. 167n.

9. **Andrzejewski M.**, Współpraca sądów rodzinnych i instytucji pomocy społecznej w umieszczaniu dzieci poza rodziną
10. **Colton M., Williams M.**, Światowe kierunki w opiece zastępczej, w: Współczesne kierunki..., s. 217 – 232.
11. **Hellinckx W.**, Opieka instytucjonalna i jej alternatywy w krajach Unii Europejskiej, w: Współczesne kierunki..., s. 115 – 133.
12. **Kociucki L.**, Opieka nad małoletnim, Agencja Scholar INP, Warszawa 1994, s.194
13. **Kociucki L.**, Problem całościowego uregulowania instytucji prawnych służących zastępczej pieczy nad dziećmi. Studia Prawnicze 1997/1/65
14. **Kociucki L., Kalus S.**, Opieka nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną, Katowice 1989.,Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny 1990/3-4/287 (recenzja)
15. **Mitkiewicz G.**, O rozporządzeniu w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych., Opieka, Wychowanie, Terapia 3/2003 (35)
16. **Romer T.**, Opieka nad rodziną i dzieckiem w ustawie o pomocy społecznej. Prawo Pracy 2002/6/14
17. **Sajkowska M.**, Jak organizować lokalny system pomocy dzieciom krzywdzonym, Fundacja Dzieci Niczyje- poradnik dla gmin i organizacji pozarządowych
18. **Surzykiewicz J.**, Człowiek w sytuacjach kryzysowych w aspekcie zadań i granic pedagogiki społecznej i pracy socjalnej, Problemy Opiekuńczo-wychowawcze 2003 nr 4
19. **Wachowicz J.**, Pomoc usamodzielnianym wychowankom, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2003 nr 6
20. Współczesne kierunki w opiece nad dzieckiem, **Stelmaszuk Z.W.** (red.), Wybór tekstów, Warszawa 1999.